

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ: ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД

<https://www.unian.ua/society/dosvid-yakogo-krashche-ne-mat-i-vazhlivi-navichki-vizhivannya-pid-chas-viyni-12080424.html> [in Ukrainian].

8. Koval, V. (2015). *Pidhotovka maibutnix vchyteliv pochatkovoї shkoly do provedennia ekskursii* [Preparation of future primary school teachers for field trips]. *Native school*. Vol. 1–2. pp. 24–27. [in Ukrainian].

9. Maliienko, Yu. & Remekh, T. (2021). *Virtualni ekskursii v konteksti onlain – navchannia uchniv* [Virtual excursions

in the online context – student learning]. *Museum pedagogy in the conditions of the COVID-19 pandemic: a collection of reports of the participants of the All-Ukrainian Round Table*. Kyiv, pp. 258–262. [in Ukrainian].

10. *Ia doslidzhuu svit* [I explore the world]. Textbooks. Available at: <https://pidruchnyk.com.ua> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.03.2023

УДК 378.035

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277564>

Любов Прокопів, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Інга Єгорова, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Мар'яна Деренюк, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Володимир Досин, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ: ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД

У статті обґрунтовується ефективність застосування диференційованого підходу до формування емоційного інтелекту в майбутніх фахівців у галузях медіаосвіти, фармацевтичної освіти та освітнього менеджменту. Здійснено диференційований аналіз теорії емоційного інтелекту та визначено його потенціал щодо формування особистісних і професійних якостей, які відповідають завданням і функційним обов'язкам фахівців у зазначених галузях знань.

Ключові слова: емоційний інтелект; підготовка майбутніх фахівців; диференційований підхід; медіаосвіта; фармацевтична освіта; освітній менеджмент.

Літ. 12.

Liubov Prokopiv, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor, Head of the Pedagogy and Educational Management Department named after Bohdan Stuparyk, Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University

Inga Yehorova, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Pedagogy and Educational Management Department named after Bohdan Stuparyk, Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University

Mariana Dereniuk, Applicant of the Third (Educational and Scientific) Level of Higher Education Doctor of Sciences (Philosophy), Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University

Volodymyr Dosyn, Applicant of the Third (Educational and Scientific) Level of Higher Education, Doctor of Sciences (Philosophy), Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University,

FORMATION OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN FUTURE SPECIALISTS IN VARIOUS FIELDS OF KNOWLEDGE: A DIFFERENTIATED APPROACH

The article substantiates the effectiveness of the application of a differentiated approach to the formation of emotional intelligence of future specialists in the fields of media education, pharmaceutical education and educational management. A conceptual line of research is implemented, which involves the implementation of a differentiated analysis of the theory of emotional intelligence and the determination of its potential for the formation of personal and professional qualities that correspond to the tasks and functional duties of specialists in the specified fields of knowledge.

The first step of applying the proposed differentiated approach involves clarifying the professional requirements for the training of the future specialist defined in the regulatory documents, profile studios; the second step is to determine the components of emotional intelligence that will be most in demand in the performance of professional duties.

Depending on the specifics and needs of the professional training of the future specialist, we singled out and creatively adapted individual components of the formation of emotional intelligence from the “Bar-On model”, which determines the level of formation of the emotional quotient based on the person’s mastery of 15 abilities; from the model of J. Meyer, P. Selovey and

D. Caruso, we used a component that determines a person's ability to recognize, analyze and manage their own emotions; from D. Goleman's concept, we borrowed the position that determines the structure of emotional intelligence in the projection of the development of individual qualities of the personality.

We have noted that specialists of these and other fields, who belong to the professional type "person – person", despite the specifics of their professional activity, have similar components of emotional intelligence. That is why we believe that they should develop the ability to perceive and identify emotions; the ability to control one's own personal emotional state; the ability to determine the reasons for the emergence of emotions and interpret the information embedded in them, etc.

Keywords: *emotional intelligence; training of future specialists; differentiated approach; media education; pharmaceutical education; educational management.*

Постановка проблеми. В останні роки в українському науково-педагогічному дискурсі окреслилася продуктивна тенденція щодо вивчення проблеми формування емоційного інтелекту (ЕІ) у майбутніх фахівців різних галузей знань. Аналіз доробку з цієї проблеми показав, що дослідники дещо "універсалізують" формувальний потенціал ЕІ, адже недостатньо враховують особливості профільної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема тих спеціалізованих функцій, які вони мають виконувати у майбутній професійній діяльності. Таке бачення проблеми певною мірою зумовлюється апелюванням авторів до ухвал Всесвітніх економічних форумів у Давосі 2016 і 2020 рр., які за результатами масштабних досліджень визнали емоційний інтелект однією з ТОП-10 компетентностей, якими мають володіти фахівці ХХІ ст., та загальних положень його формування, викладених у працях західних науковців [див., наприклад: 5; 7].

Уважаємо, що підвищенню ефективності формування ЕІ у майбутніх фахівців різних галузей знань буде сприяти диференційований підхід, який, з одного боку, урахує особливості формування їх спеціальних фахових компетентностей, викладених у відповідних нормативних документах і профільних студіях. З іншого боку, означений підхід спонукає не лише апелювати до теоретичних концептів ЕІ, які передбачають його "комплексне" формування, а й визначати пріоритетні для майбутніх фахівців компоненти ЕІ, які будуть найбільш затребуваними в процесі виконання ними професійних обов'язків. Теоретичному обґрунтуванню такої позиції на прикладі підготовки майбутніх фахівців у галузях медіаосвіти, фармацевтичної освіти та освітнього менеджменту присвячене це дослідження.

Аналіз останніх досліджень. Загальні положення теорії і практики розвитку емоційного інтелекту знайшли всебічне обґрунтування в працях західних (Р. Бар-Оне [8], В. Говард, Д. Големан [9], Д. Карузо, Дж. Майер, М. Ді Паоло, Л. Робінсон, П. Саловей [10–11], Дж. Сігал, М. Сміт [12]) та українських (М. Бикова, А. Книш, О. Лелюх-Степанчук, Е. Носенко, Б. Савчук [5] та ін.) науковців. В останні роки посилюється тенденція щодо вивчення можливостей формування ЕІ у майбутніх фахівців у галузях економіки (О. Галашова, З. Георгієвська); психології (Л. Журавльова, Г. Кошонько, М. Шпак та ін.); менеджменту (Л. Чернобай, Ю. Шерон та ін.); со-

ціальної роботи (О. Наконечна); у процесі вивчення іноземних мов (І. Андрійко, О. Іщенко, Н. Пилячик, О. Троценко [7], А. Чернявська) та опанування різними професійними компетентностями. Розвиваючи означену тенденцію, обґрунтовуємо доцільність застосування диференційованого підходу до розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в процесі професійної підготовки.

Метою статті є обґрунтування доцільності використання диференційованого підходу до формування емоційного інтелекту в майбутніх фахівців різних галузей знань на прикладі їхньої підготовки в галузях медіаосвіти, фармацевтичної освіти та освітнього менеджменту.

Виклад основного матеріалу. Для реалізації означеної мети визначаємо концептуальну лінію дослідження, яка передбачає здійснення диференційованого аналізу теорії ЕІ та визначення його потенціалу щодо формування особистісних і професійних якостей, які безпосередньо відповідають завданням і функційним обов'язкам фахівців із медіаосвіти, фармацевтичної освіти та освітнього менеджменту.

Спираємося на низку розроблених західними вченими теоретичних концептів, які визначають різні аспекти, компоненти, пріоритети формування ЕІ в людини загалом та фахівців різного профілю зокрема. За базовий комплексний орієнтир обрано розроблену американським психологом Р. Бар-Она концепцію-модель ("Bar-On model"), яка визначає рівень сформованості ЕІ, або емоційний коефіцієнт (emotional quotient), на основі оволодіння особою 15 здібностями (самоповага; емоційна усвідомленість; самовираження; незалежність; емпатія; соціальна відповідальність міжособистісні стосунки; стійкість до стресів; контролювання імпульсів; оцінка дійсності; гнучкість; розв'язання проблем; самоактуалізація; оптимізм; щастя/благополуччя) [8].

Залежно від особливостей і потреб профільної підготовки майбутнього фахівця, відбираємо і творчо адаптуємо окремі компоненти формування ЕІ з моделі Дж. Мейєра, Д. Паоло, П. Селовея, яка визначає здатність людини до розпізнання, аналізу і керування емоціями [10] та з концепції Д. Големана, яка визначає структуру ЕІ в проєкції вироблення індивідуальних якостей особистості [9].

Перший крок застосування пропонованого диференційованого підходу передбачає з'ясування ви-

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ: ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД

значених у нормативних документах і профільних студіях фахових вимог до підготовки майбутнього фахівця; другий крок – визначення компонентів ЕІ, які будуть найбільш затребуваними у виконанні ним професійних обов'язків. Доцільність і обґрунтованість такого підходу зумовлюється розумінням ЕІ як синтезу знань, навичок і здатності особи розпізнавати та інтерпретувати явні та приховані емоції, прагнення, інтереси іншої людини і власні та готовність управляти ними для ефективної комунікації і розв'язання практичних завдань [12]; як поліструктурного різновиду соціального інтелекту, що виявляється у здатності відстежувати і контролювати власні емоції та емоції іншої особи для керування мисленнєвими процесами [11, 444]. За сучасних умов індивідуальна та фахово-професійна потреба формування ЕІ здобувача вищої освіти зростає тому, що він дає змогу “без зайвих емоцій” адекватно оцінювати ситуацію та впливати на неї; інтуїтивно розуміти, що очікують від тебе інші люди; чітко визначати сильні і слабкі риси людської вдачі; не піддаватися стресу за різних життєвих обставин [9; 12]).

З перелічених вище позицій у стислому концентрованому форматі окреслимо можливості реалізації диференційованого підходу формування ЕІ в майбутніх фахівців трьох означених галузей знань.

Ухвалена Президією Національної академії педагогічних наук України. 21 квітня 2016 р. нова редакція “Концепції впровадження медіаосвіти в Україні” визначає її сутність і значення як чинника, що забезпечує відкритість освіти до сучасних швидко змінюваних знань і наближення змісту освіти до потреб повсякденного життя людини; як спосіб стати цілісною особистістю, здатною до самовираження і людяності. Створення ефективної системи медіаосвіти має стати фундаментом для гуманітарної безпеки, консолідації громадянського суспільства, протидії зовнішній інформаційній агресії; усебічної підготовки дітей і молоді до безпечної і ефективної взаємодії із системою медіа [1].

З теорією ЕІ суголосні визначення викладених у документі базових термінів: медіаосвіта – складник освітнього процесу, спрямований на підготовку особистості до безпечної, ефективної взаємодії з системою масмедіа, що включає різні інформаційно-комунікаційні технології; медіакультура – культура сприймання знакових систем і технологій комунікації, що на особистісному рівні означає здатність адекватно поводитися в інформаційному середовищі, здійснювати ціннісно-вольову рефлексивну та регуляцію інформаційної поведінки; медіаобізнаність – передбачає оволодіння людиною вміннями забезпечити себе від деструктивних інформаційних впливів та вільно орієнтуватись у світі інформації; медіаграмотність – стосується здатності свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, відділяти реальність від симуляції [1].

З таких позицій, з огляду на “Модель Бар-Она”, при формуванні ЕІ в майбутнього фахівця з медіаосвіти варто акцентувати на оволодінні здібностями, що стосуються: самовираження як здатності чітко, конструктивно виражати свої почуття, думки та мобілізувати емоційну енергію і виявляти твердість переконань; незалежності, що передбачає опертості на власні сили та емоційну самостійність; соціальної відповідальності, яка фокусує на здатності до самоідентифікації як члена соціальної групи та турботи й відповідальності за її членів і за себе; налагодження і розвитку міжособистісних стосунків у вигляді встановлення взаємовигідних соціальних зв'язків на основі емоційної близькості, комфортної поведінки; адекватної оцінки дійсності як здатності зв'язати власні думки та почуття з об'єктивною реальністю; гнучкості як здатності швидко коригувати свої почуття, думки, уявлення та поведінку відповідно до мінливих обставин [8].

Означенні й інші компоненти ЕІ суголосні з формуванням визначеної в згаданій Концепції медіакомпетентності як рівня медіакультури, що забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного і політичного контексту функціонування медіа, засвідчує її здатність бути носієм і передавачем медіакультурних цінностей, смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з медіапростором, створювати нові елементи медіакультури, реалізувати активну громадянську позицію [1].

Гострі виклики стоять і перед сучасною фармацевтичною освітою України. Як впливає з профільних аналітичних матеріалів, вони стосуються потреб адаптації до нових професійних реалій, пов'язаних із пандемією коронавірусу COVID-19 і переходом на нові міжнародні стандарти вузькопрофільної підготовки [2]. Позаяк професія фармацевта належить до типу “людина – людина”, пріоритетне значення для майбутніх фахівців цієї галузі має формування таких якостей, як тактовність, доброзичливість, соціальний інтелект, витримка, емпатія, домінантність, самостійність, урівноваженість, чистота і виразність мовлення, наполегливість, експресія обличчя та поведінки тощо [4].

Зважаючи на сказане вище, у формуванні ЕІ майбутніх фармацевтів необхідно акцентувати увагу на розвитку здатності до емоційного усвідомлення як вміння людини розпізнавати наявність певних емоцій у себе та в іншої людини в певній конкретній ситуації, розуміти причини їх виникнення й адекватно на них реагувати; емпатії як уміння розпізнавати, усвідомлювати та розуміти почуття інших людей; стресостійкості як здатності ефективно керувати емоціями своїми й іншої людини та швидко знаходити вихід з різних ситуацій; оптимізму як здатності зберігати надію та позитивне ставлення до реалій за будь-яких складних обставин [8; 10, 774].

З ідеями та принципами ЕІ виразно узгоджуються психофізіологічні та фахово-професійні вимоги до менеджера освіти, який має володіти вміннями і навичками ухвалювати оптимальні рішення та діяти рішуче й ефективно в стані невизначеності, стресу; зберігати психічну та емоційну рівновагу за мінливих критичних ситуацій; здійснювати саморефлексію і самоконтроль; проявляти впевненість у собі та емпатію до іншого. Сучасний менеджер освіти повинен мати здібності інтелектуальні (розум, творчість, логічне та системне мислення, інтуїція) і управлінські (уміти переконувати, стимулювати, мотивувати, розподіляти обов'язки, виявляти готовність і толерантність у спілкуванні) [3; 6].

Можемо стверджувати, що фактично всі визначені в “Моделі Бар-Она” компоненти ЕІ важливі для формування професійної компетентності майбутнього менеджера освіти. Особливо значущими ті з них, що стосуються необхідності розвивати: здібності самоповаги, усвідомлення і самооцінки своїх можливостей та розуміння сильних і слабких якостей інших людей; уміння комплексно розв'язувати проблеми на основі з'ясування їх сутності та пошуку різних ефективних засобів і методів; самоактуалізацію у вигляді встановлення цілей та прагнення до їхнього досягнення на основі використання потенціалу власного та своїх співробітників; цілеспрямованість у досягненні щастя, благополуччя як почуття задоволення собою, іншими, життям загалом [8].

Насамкінець відзначмо, що фахівці трьох означених, як й інших галузей, що належить до професійного типу “людина – людина”, попри специфіку професійної діяльності, мають схожі компоненти базової компетентності. Тому закономірно, що вони потребують формування спільних компонентів ЕІ, зокрема таких, що стосуються здатностей до сприйняття і визначення емоцій; уміння викликати в іншій особі бажані емоції і контролювати власний емоційний стан; визначати причини виникнення емоцій та інтерпретувати закладену в них інформацію; управляти емоціями, контролювати й нівелювати негативні емоційні стани власні та іншої людини [12, 775–776].

За трагічних умов, у яких опинилася Україна у зв'язку з військовою агресією російської федерації, особливого значення не лише у формуванні майбутніх фахівців різних галузей знань, а й життєдіяльності всієї спільноти набуває розвиток емпатії. Ідеться насамперед не лише про здатність поставити себе на місце іншої людини, зрозуміти її внутрішній світ, думки, переживання, почуття, а й про готовність до жертвовної допомоги ближньому та зовсім незнайомій людині навіть ціною власного благополуччя. Важливі теоретичні і практичні орієнтири для формування таких ціннісних установок дає розроблена Д. Големаном структура ЕІ. Вона

передбачає формування низки індивідуальних властивостей: здатності співпереживати та входити в емоційні стани іншої людини, легко вступати в міжособистісні стосунки з іншими та бути чутливим до їхніх емоцій, виявляти готовність вийти із зони власного комфорту, щоб надати дієву допомогу іншій людині, яка переживає психоемоційну кризу, потребує реальної підтримки, практичної допомоги [9].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ефективність використання диференційованого підходу до формування емоційного інтелекту в майбутніх фахівців різних галузей знань очевидна. Приклад їхньої підготовки в галузях медіаосвіти, фармацевтичної освіти та освітнього менеджменту показує, що в організації цієї діяльності варто передусім виходити із визначених у нормативних документах і профільних студіях вимог до фахово-професійних характеристик і особистісних якостей майбутніх спеціалістів, а вже потім ретельно аналізувати потенційні можливості та визначати відповідні компоненти ЕІ, які сприятимуть розв'язанню окреслених завдань.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в проведенні дослідницько-експериментальної роботи з перевірки і доведення ефективності використання диференційованого підходу у формуванні емоційного інтелекту в майбутніх фахівців різних галузей знань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). Президія Національної академії педагогічних наук України. 21 квітня 2016 р. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini>.
2. Котвіцька А. Проблемні питання фармацевтичної освіти в Україні. URL: <https://www.apteka.ua/article/587425>.
3. Кравченко Л.М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера освіти: моногр. Полтава: Техсервіс, 2006. 422 с.
4. Мішина І.Ю., Гаврилова Н.Б. Професійна компетентність фармацевта як сукупності ключової, базової і спеціальної компетентностей. URL: <https://college.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2014/05/.pdf>
5. Савчук Б., Ковальчук В. Формування емоційного інтелекту як компетентності майбутнього фахівця: постановка проблеми. *Молодь і ринок*. 2020. № 5. С. 41–45.
6. Семез А.А. Менеджмент освіти: навчальний посібник. Кіровоград, 2011. 168 с.
7. Троценко О., Пилячик Н. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх учителів англійської мови у ЗВО. *Молодь і ринок*. 2021. № 9. С. 124–129.
8. Bar-On R. The Bar-On Model of Emotional-Social Intelligence (ESI). Consortium for Research on Emotional Intelligence in Organizations. Issues in Emotional. 2005. URL: www.eiconsortium.org.
9. Goleman D. Working with emotional intelligence. New York: Bantam Books, 1998. 464 p.
10. Mayer J.D., Di Paolo M., Salovey P. Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: a component of emotional intelligence. *Journal of Personality Assessment*. 1990. Vol. 54. No. 3,4. pp. 772–781.

11. Mayer J.D., Salovey P. The intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*. 1993. Vol. 17. pp. 433–442.

12. Smith. M.K. Howard Gardner and multiple intelligences'. *The encyclopedia of pedagogy and informal education*. 2008. URL: <https://www.infed.org/mobi/howard->

REFERENCES

1. Kontsepsiia vprovadzhenia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia) [Concept of implementation of media education in Ukraine (new edition)]. Presidium of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. April 21, 2016. Available at: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontsepsiya-vprovadzheniya-mediaosvity-v-ukraini>. [in Ukrainian].

2. Kotvitska, A. Problemni pytannia farmatsevtichnoi osvity v Ukraini [Problematic issues of pharmaceutical education in Ukraine]. Available at: <https://www.apteka.ua/article/587425>. [in Ukrainian].

3. Kravchenko, L.M. (2006). Neperervna pedahohichna pidhotovka menedzhera osvity [Continuous pedagogical training of an education manager]. Poltava, 422 p. [in Ukrainian].

4. Mishyna, I.Yu. & Havrylova, N.B. (2014). Profesiina kompetentnist farmatsevta yak sukupnosti kliuchovoi, bazovoi i spetsialnoi kompetentnosti [Professional competence of a pharmacist as a set of key, basic and special competences]. Available at: <https://college.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2014/05/%.pdf>. [in Ukrainian].

5. Savchuk, B. & Kovalchuk, V. (2020). Formuvannia emotsiinoho intelektu yak kompetentnosti maibutnoho fakhiv-

tsia: postanovka problemy [Formation of emotional intelligence as a competence of the future specialist: statement of the problem]. *Youth and market*. Vol. 5. pp. 41–45. [in Ukrainian].

6. Trotsenko, O. & Pyliachyk, N. (2021). Rozvytok emotsiinoho intelektu maibutnikh uchyteliv anhliiskoi movy u ZVO [Development of emotional intelligence of future teachers of English in secondary schools]. *Youth and market*. Vol. 9. pp. 124–129. [in Ukrainian].

7. Bar-On, R. (2005). The Bar-On Model of Emotional-Social Intelligence (ESI). Consortium for Research on Emotional Intelligence in Organizations. Issues in Emotional. Available at: www.eiconsortium.org. [in English].

8. Goleman, D. (1998). Working with emotional intelligence. New York, 464 p. [in English].

9. Mayer, J.D., Di Paolo, M. & Salovey, P. (1990). Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: a component of emotional intelligence. *Journal of Personality Assessment*. Vol. 54. No. 3,4. pp. 772–781. [in English].

10. Mayer, J.D. & Salovey, P. (1993). The intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*. Vol. 17. pp. 433–442. [in English].

11. Semez, A.A. (2011). Menedzhment osvity: navchalnyi posibnyk [Management of education: study guide]. Kirovohrad, 168 p. [in English].

12. Smith, M.K. (2008). Howard Gardner and multiple intelligences'. *The encyclopedia of pedagogy and informal education*. Available at: <https://www.infed.org/mobi/howard-> [in English].

Стаття надійшла до редакції 10.02.2023

УДК 378:81'243:811.111

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277512>

Валентина Малик, викладач англійської мови
кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету

ДО ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗВО

У статті доведено, що виховна робота є важливою складовою освітнього процесу у ЗВО, що спрямована на формування особистості студента, розвиток його потенційних можливостей шляхом ефективної організації навчально-виховної діяльності. У ході дослідження було встановлено, що освітня діяльність у ЗВО має здійснюватися на таких рівнях: соціетарному, інституціоналізованому, інтерперсональному, інтраперсональному. Проаналізовані компоненти виховної роботи у ЗВО. Обґрунтовано, що стратегічною метою освітньої діяльності у сучасному закладі вищої освіти є формування професійно та культурно орієнтованої особистості, що відрізняється здатністю до професійної, інтелектуальної та соціальної творчості.

Ключові слова: виховання; освітній простір ЗВО; культура; інішомовна комунікативна культура.

Рис. 1. Літ. 27.

Valentyna Malyk, Lecturer of English Language of the
Ukrainian and Foreign Languages Department
Vinnytsia National Agrarian University

TO THE PROBLEM OF EDUCATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE CULTURE IN HIGH EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article proves that educational work is an important component of the educational process in higher education institutions, which is aimed at forming a student's personality, developing his potential through effective organization of educational activities. In the course of the study, it was established that educational activity in higher education institutions should be carried out at the following levels: societal, institutionalized, interpersonal, intrapersonal. Analyzed components of educational work in higher education institutions. It has been proven that educational work in higher educational institutions